

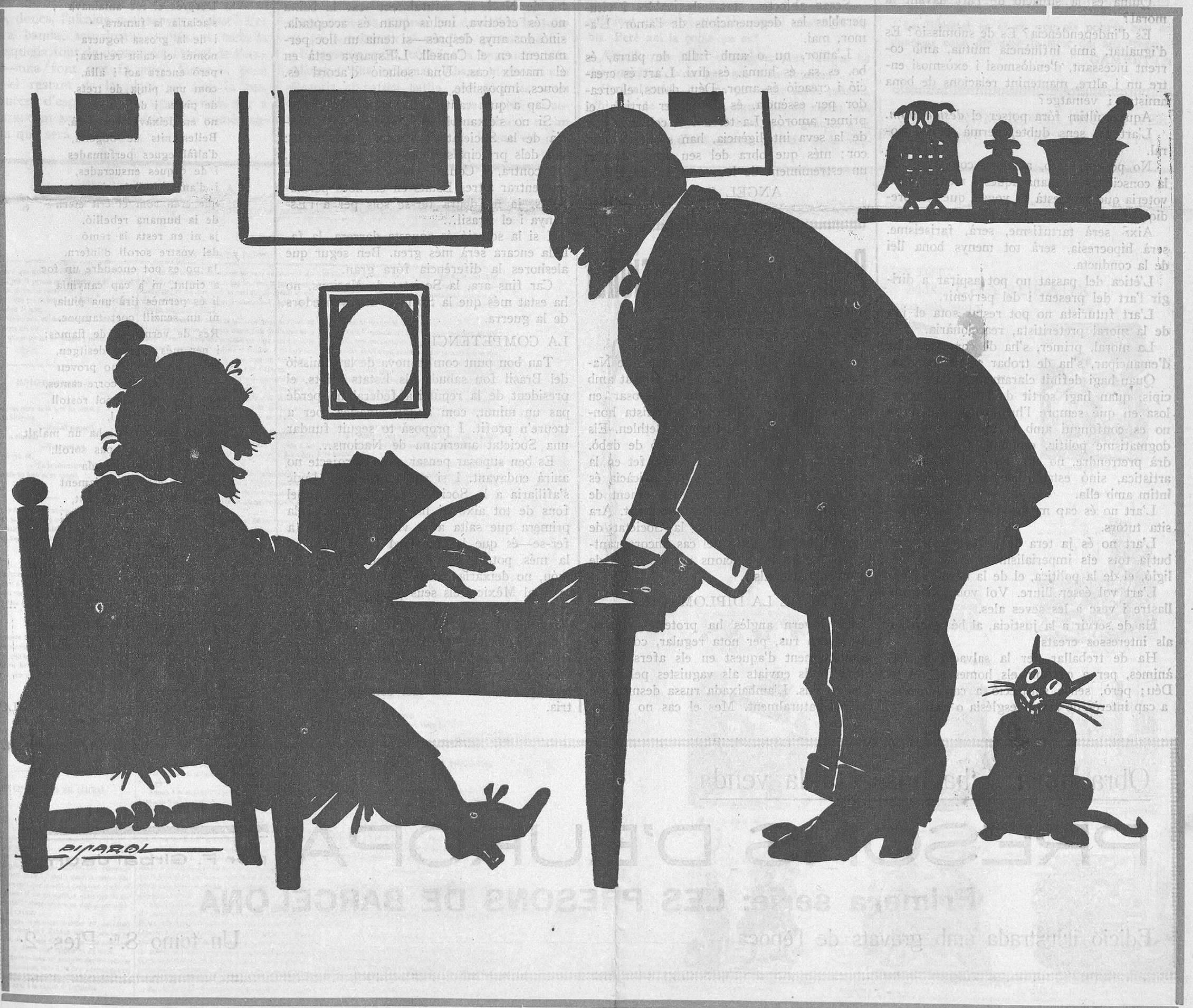

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
 (Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA
Aquest número 10 cts. per tot Espanya
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
 Telèfon A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

La crisi francesa

La crisi francesa és econòmica més que política. La crisi política no és més que un episodi, un incident, una resultant de la crisi econòmica.

La gran qüestió a França és el deute de guerra, és la devallada del franc. No hi ha crisi de la democràcia, del Parlament i de la política.

Els polítics de la victòria conserven el seu prestigi. I encara és més intacte, més immaculat el prestigi de Caillaux, d'Herriot, de Painlevé, dels radicals i radicals socialistes.

Però hi ha aquesta qüestió: com s'ha de pagar el deute als Estats Units? Com s'ha d'aturar l'enfonsada del franc?

Si no fos per aquest *mane thecel pharès*, els nostres veïns serien feliços. Han guanyat la guerra. Tenen diners, tenen bon humor.

Però aquesta divisa monetària, que no val cinc cèntims; aquest mister Mellon, ros com una carbassa, que vol cobrar i prou...

Per resoldre els grans i greus problemes pendents, Herriot ha intentat la constitució d'un govern d'esquerres, d'ample concentració radical.

No ha estat possible. No ha estat viable.

En Briand assaja també inútilment la unió sagrada. S'haurà d'accontentar amb un gabinet d'unió republicana, sense Poincaré o sense Herriot, perquè tots dos no hi caben al mateix sac.

El remei no serà més que passatger. Es un pedaç, un pegat, una cataplasma. El nou ministre d'Hisenda ensopegarà amb les mateixes dificultats que Raul Peret.

Hi ha una solució, la dels socialistes: l'impost extraordinari del deu per cent sobre el capital.

Però per aquesta operació quirúrgica, el malalt no està madur.

La moral i l'art

En Josep Maria Junoy i en Carles Soldevila han polemitzat amb força humor, enginy i elegància sobre les relacions entre la moral i l'art.

Quina és la situació de l'art davant la moral?

Es d'independència? Es de submissió? Es d'igualtat, amb influència mútua, amb corrent incessant, d'endòsmosi i exòsmosi entre un i altre, mantenint relacions de bona amistat i veïnatge?

Aquest últim fóra potser el *desideratum*. L'art és, sens dubte, germà de la moral.

No podem, però, admetre com ressò de la consciència humana aquesta mena d'alçavoteria que avui està en voga i que ens prediquen tants que no creuen en la mateixa.

Així serà tartufisme, serà, fariseisme. serà hipocresia, serà tot menys bona llei de la conducta.

L'ètica del passat no pot aspirar a dirigir l'art del present i del pervenir.

L'art futurista no pot restar sota el jou de la moral preteritista, reaccionària.

La moral, primer, s'ha de congriar, s'ha d'emancipar, s'ha de trobar a ella mateixa.

Quan hagi definit clarament els seus principis, quan hagi sortit de l'estat de nebulosa en què sempre l'hem coneguda, quan no es confongui amb la teologia, amb el dogmatisme polític, econòmic i social, podrà pretendre, no el control de la creació artística, sinó establir un contacte estret, íntim amb ella.

L'art no és cap menor d'edat i no necessita tutors.

L'art no és ja tera de colonització i rebutja tots els imperialismes: el de la religió, el de la política, el de la moral a l'ús.

L'art vol ésser lliure. Vol volar. No vol llastre i vesc a les seves ales.

Ha de servir a la justícia, al bé; però no als interessos creats.

Ha de treballar per la salvació de les ànimes, per a conduir els homes al cel, a Déu; però, sense subjecció a cap dogma, a cap interès de partit, església o clan.

En art tot el que és sincer, tot el que és fet amb sentiment, amb emoció, amb intenció generosa, és bo.

Hi ha la qüestió de l'eroticisme. Pels que no creiem que l'amor sigui un pecat, sinó tot el contrari, una virtut, un deure, el problema es simplifica molt.

Seràn abjectes, seràn damnables i vituperables les degeneracions de l'amor. L'amor, mai.

L'amor, nu o amb fulla de parra, és bo, és sa, és humà, és diví. L'art és creació i creació és amor. Déu, doncs, el creador per essència, és el primer artista, el primer amorós. La terra i el cel, més que de la seva intel·ligència, han sortit del seu cor; més que obra del seu seny semblen un estremiment de les seves entranyes.

ANGEL SAMBLANCAT.

Panorama internacional

LA NOVA UTILITAT DE LA SOCIETAT DE NACIONS

Una de les utilitats de la Societat de Nacions, que fins ara ningú havia pensat amb valoritzar, és la que acaba de posar en pràctica Ivan de Justh, el periodista hongarès, en la persona del comte Bethlen. Els *màstics* internacionals tenen ressò de debò. D'entre totes les obres que s'han fet en la Societat de Nacions, la de més eficàcia és la de l'Ivan de Justh. Un sàcsejament de l'esperit hongarès, i un esperançament. Ara que, però, cal creure que la Societat de Nacions no farà estat del cas, incorporant-lo en el plan de solucions per als afers de disputes nacionals...

LA CUA DE LA DIPLOMACIA

El Govern anglès ha protestat contra el Govern rus, per nota regular, contra el immiscuiment d'aquest en els afers britànics: fons enviats als vaguistes pel propi Govern rus. L'ambaixada russa desmenteix el fet, naturalment. Mes el cas no té res

que veure amb els vaguistes ni amb els fons, amb tot i volguer-li donar aquest caire. El Govern britànic ha pres aquest pretexte per a presentar al Govern rus com a enemic del país. La batalla dura des de què en Baldwin governa. Car en el fons de tot, hi ha la lluita de sempre: l'Àsia. El Govern rus vol anorrear l'imperi britànic... I l'imperi britànic mobilitza tot el món: a Gènova, a Turquia, a les Índies, per a fer desaparèixer el règim rus. Car el Govern anglès sap abastament, encara que el ministre de la Governació no ha gosat dir-ho clarament en el parlament, que els sindicats i el Govern rus són dues entitats diferents, mes amb una sola direcció, ultra política i econòmica.

Un altre intercanvi de notes, una altra discussió més per a la premsa i una arcada més al pont que hom construeix per passar vers la propera guerra.

LA FALLIDA

En aquestes mateixes columnes estamparem, temps enrera, aquest mateix títol, però seguit d'un interrogant. Parlàvem de la Societat de Nacions. Avui ja hem tret l'interrogant: la fallida és un fet.

El Brasil s'ha retirat, dignament, com l'ample gest del barret d'en Mello Franco.

L'espaventament ha arribat al comble. El delegat francès plorà unes frases pòstumament de sentimentalisme i d'esglai, demanant misericòrdia.

L'Espanya seguirà al Brasil: l'escomesa és començada. Cert que d'ací al setembre poden conjurar-se moltes decisions greus, mes la decisió del Brasil és ja esbambalada per tot el món. Caldrà, en tot cas, un tractament. El Brasil tornaria a la Societat de Nacions, naturalment—car la baixa no és efectiva, inclús quan és acceptada, sinó dos anys després—si tenia un lloc permanent en el Consell. L'Espanya està en el mateix cas. Una solució d'acord és, doncs, impossible.

Cap a quin cantó es decantarà l'acció?

Si no s'eixampla el Consell, la influència de la Societat de Nacions sera nulla: dos dels principals Estats se n'aniran. I si, per contra, el Consell s'eixampla fins a deixar entrar altres Estats en els llocs permanents, ja no deurà fer-se sols per a l'Espanya i el Brasil...

I si la solució és aquesta darrera, la fallida encara serà més greu. Ben segur que aleshores la diferència fóra gran.

Car fins ara, la Societat de Nacions, no ha estat més que la Societat dels vencedors de la guerra.

LA COMPETENCIA

Tan bon punt com la nova de la dimissió del Brasil fou sabuda als Estats Units, el president de la república federal no perdé pas un minut, com a bon americà, per a treure'n profit. I proposà to seguit fundar una Societat americana de Nacions...

Es ben suposar pensar que el projecte no anirà endavant. I si anés endavant, Mèxic s'afiliaria a la Societat europea. Car en el fons de tot això hi ha moltes mires, i la primera que salta a la vista—si arribés a fer-se—és que la Standard Oil Company, la més potent companyia petrolífera del món, no deixaria pas de petge, com ho fa avui, el Mèxic i els seus petrolis.

Car associació vol dir defensa. I associació de nacions, defensa de nacions. I defensa de nacions, en l'actual època de desenrotllament capitalístic, vol dir defensa dels interessos de les empreses col·locades sota una bandera, evolució del concepte de pàtria.

COETS I PIULES

La revetlla de Sant Joan, igual que la de Sant Pere, resultaven de primera quan encara jo era infant. Reunits els xicots del barri, tots vius com uns estornells, recullíem trastos vells, movent arreu gran xivarri, i en apropar-se la nit de Sant Joan desitjada, treballant a la vegada des de què havíem eixit de l'escola a tomballons, per trobar-nos a la plaça, aixecàvem amb catxassa veritables torreons de trastos i fustes velles, a les qual calàvem foc, i que tardaven ben poc en llençar flames vermelles i cascades d'espurnalls que tot el cel enrogien, mentre els veïns aplaudien i saltaven els brivalls les abrandades fogueres, passant per el fum espès i les flames, com qui res, que eren les comes lleugeres. Ja s'oïen crits de goig i coets que s'enlairaven i piules que quan petaven feien un soroll de boig;

i trons d'aquells colossals que les dones els temien, i de la por que els tenien s'amagaven als portals. Després el foc amainava, s'aclaria la fumera, i de la grossa foguera només el caliu restava; però encara ací i allà, com una pluja de trets, de piules i de coets no en deixàvem de petà. Belles nits de bogeria, d'alfabregues perfumades i de coques ensucrades, i d'amor i d'alegria, que eren com el crit etern de la humana rebel·lió, ja ni en resta la remò del vostre soroll d'infern. Ja no es pot encendre un foc a ciutat, ni a cap canyula li és permès tirà una piula, ni un senzill coet tampoc. Res de vermellor de flames; i per més que ho desitgeu, creieu-me a mi, no proveu d'engegar ni un corre-cames, ni d'encendre un sol rostoll en eixa nit estival, perquè diu que hi ha un malalt quin mal no vol pas soroll. Demés, és cosa sabuda que una espurna solament pot arborar un continent, segons allí on és caiguda; així com un pagès ruc, gran tirador de taleia, d'un mànec d'escombra en treia més bales que d'un trabucl

Què en farem de mirà enrera? No res; que vagin passant la revetlla de Sant Joan i després la de Sant Pere.

FLOK

Obralnova. S'ha posat a la venda

PRESONS D'EUROPA

per F. Girbal Jaume

Primera serie: LES PRESONS DE BARCELONA

Edició il·lustrada amb gravats de l'època

Un tomo 8.º: Ptes. 2

